

Súd: Okresný súd Malacky
Spisová značka: 31C/32/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1619200989
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 07. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Rastislav Žigo
ECLI: ECLI:SK:OSMA:2020:1619200989.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

A. súd Malacky, sudcom JUDr. Rastislavom Žigom, v právnej veci žalobcov: 1. V., 2. D., 3. D., žalobca 3 zastúpený súdom ustanovenou opatrovníčkou žalobkyňou 1, žalobcovia 1,2,3 právne zastúpený G., proti žalovaným 1. X. zastúpený: Y. 2. C., zastúpený: D. o náhradu nemajetkovej ujmy, takto

rozhodol:

I. Žalovaní v 1. a 2. rade sú povinní zaplatiť žalobkyni v 1. rade sumu 18.000 € v lehote do 15 dní od právoplatnosti tohto rozsudku s tým, že plnením jedného zo žalovaných zaniká do výšky poskytnutého plnenia povinnosť druhého žalovaného.

II. Súd vo zvyšku žalobu žalobkyne v 1. rade zamietá.

III. Žalovaní v 1. a 2. rade sú povinní zaplatiť žalobkyni v 2. rade sumu 10.000€ v lehote do 15 dní od právoplatnosti tohto rozsudku s tým, že plnením jedného zo žalovaných zaniká do výšky poskytnutého plnenia povinnosť druhého žalovaného.

IV. Súd vo zvyšku žalobu žalobkyne v 2. rade zamietá.

V. Žalovaní v 1. a 2. rade sú povinní zaplatiť žalobcovi v 3. rade sumu 18.000€ v lehote do 15 dní od právoplatnosti tohto rozsudku s tým, že plnením jedného zo žalovaných zaniká do výšky poskytnutého plnenia povinnosť druhého žalovaného.

VI. Súd vo zvyšku žalobu žalobcu v 3. rade zamietá.

VII. Žalobcovia v 1., 2. a 3. rade majú nárok na náhradu trov konania proti žalovaným v 1. a 2. rade, každý v rozsahu 100% zo sumy im priznanej, s tým, že plnením jedného zo žalovaných zaniká do výšky poskytnutého plnenia povinnosť druhého žalovaného.

odôvodnenie:

1. Žalobcovia v 1. až 3. rade doručili dňa 25.04.2019 súdu žalobu, ktorou sa domáhali, aby súd uložil žalovaným v 1. a 2. rade povinnosť spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobkyni v 1. rade sumu 30.000 €, žalobkyni v 2. rade sumy 25.000 € a žalobcovi v 3. rade sumu 35.000 € z titulu nemajetkovej ujmy blízkych osôb zosnulého D. V.. Podanú žalobu odôvodnili tým, že dňa 22.08.2017 zomrela ich blízka osoba D. V. (ďalej porúčiteľ) narodený 05.04.1964 na následky zranení, ktoré utrpel pri dopravnej nehode dňa 09.08.2017. Podľa žalobcov predmetnú nehodu zapríčinil zamestnanec žalovaného v 1. rade pri výkone svojho povolania. Aktívnu vecnú legitímáciu žalobcov v 1. až 3. rade odôvodnili tým, že sú zákonnými dedičmi po porúčiteľovi, pričom žalobkyňa v 1. rade bola jeho manželka, žalobcovia v 2. a 3. rade boli jeho deťmi a teda sú osobami blízkymi podľa § 116 Občianskeho zákonníka. Žalovaný v 1. rade je pasívne legitimovaný podľa § 420 a § 427 Občianskeho zákonníka ako prevádzkovateľ motorového vozidla.

Pasívna legitímácia žalovaného v 2. rade mala vyplývať z povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla. K okolnostiam smrti poručiteľa v žalobe uviedli, že dňa 09.08.2017 zamestnanec žalovaného v 1. rade viedol nákladné motorové vozidlo O. po ulici Martina Benku v Malackách a nedal prednosť cyklistovi - poručiteľovi, ktorý jazdil na bicykli po ulici Cesta mládeže označenej ako hlavná. Ani u jedného z účastníkov dopravnej nehody nebol zistený alkohol. Pri dopravnej nehode utrpel D. V. zranenia a bol prevezený do nemocnice. Voči vodičovi motorového vozidla bolo začaté trestné stíhanie uznesením zo dňa 10.08.2017 č. ČVS ORP-52/DI-MA-2017. Žalobcovia poukázali na listinné dôkazy vyšetrovacieho spisu a to znalecké posudky č. X/XXXX D., XX/XXXX. I. D.. J. ktoré zodpovedali otázku bezprostrednej príčiny smrti poručiteľa z medicínskeho hľadiska, pričom išlo o násilnú smrť v príčinnej súvislosti s dopravnou nehodou ku ktorej došlo dňa 09.08.2017. Znalecký posudok č. 74/2018 znalca z cestnej dopravy M.. X. U. mal určiť príčinu dopravnej nehody, ktorú znalec videl v nesprávnej technike jazdy vodiča vozidla LIAZ. Ďalej v žalobe opísali osobné, zárobkové a majetkové pomery v rodine pred smrťou poručiteľa. Vo vzťahu k poručiteľovi uviedli, že tento bol od roku 2016 invalidným dôchodcom s príjmom 680,80 Eur. Od roku 2012 pracoval popri dôchodku s čistým príjmom 350 € až 380 € mesačne. Jeho príjem nad 1000 € mesačne bol zásadný pre rodinný rozpočet. Ďalej poručiteľ osobne vykonával práce okolo rodinného domu, opravu, údržbu, ktoré sama žalobkyňa v 1. rade nevie zabezpečiť bez objednania a zaplatenia prác. Po jeho smrti musí všetky tieto práce zabezpečiť žalobkyňa v 1. rade. Rok po smrti poškodeného poberala vdovský dôchodok vo výške 417 € a tento nárok jej už zanikol. Postihnutý žalobca v 3. rade trpí vážnym duševným ochorením. Otec vedel zvládať jeho ťažké stavy a pomáhať žalobkyňi v 1. rade. Manželstvo žalobkyne v 1. rade a poškodeného trvalo 30 rokov a bolo uzatvorené dňa 15.11.1986. Žalobkyňa v 1. rade sa v celom rozsahu prispôbila potrebám rodiny a chorého syna. Je jeho opatrovateľkou a pobera peňažný príspevok na opatrovanie 369,36 €. Žalobkyňa v 2. rade bola dcérou poškodeného D. V.. V čase jeho smrti bola dospelá, ale žila v spoločnej domácnosti s rodičmi. Jej aktuálny príjem je 900 € mesačne. Poručiteľ zomrel pred jej tridsiatimi narodeninami. Pomáha matke so starostlivosťou o chorého brata. Žalobca v 3. rade je žiakom 3 triedy strednej školy a následne chce pokračovať v učňovskom odbore ošetrovateľstvo zvierat. Je invalidným dôchodcom, ktorý pobera 360 € príspevok. Je liečený pre viacero ochorení a jeho najväčším postihnutím je psychiatrické ochorenie a to autizmus. Jeho stav vyžaduje permanentnú starostlivosť. Príjem matky a syna spolu je 762,68 €. Podľa žalobcom je zdravotný stav žalobcu 3. rade dôvodom hodným osobitného zreteľa odôvodňujúcim výšku nemajetkovej ujmy. Právne argumentovali § 11, § 13 ods. 1, § 13 ods. 2, 3 Občianskeho zákonníka.

2. Súd doručil žalobu spolu s výzvou na vyjadrenie a listinnými dôkazmi žalovaným v 1. a 2. rade. Žalovaný v 1. rade sa k žalobe vyjadril v písomnom podaní zo dňa 10.06.2019. Poukázal na to, že v konečnom dôsledku právnu zodpovednosť za poskytnutie náhrady nesie žalovaný v 2. rade, keďže žalovaný v 1. rade uzatvoril so žalovaným v 2. rade ako poisťovňou zmluvu na povinné zmluvné poistenie na škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla na motorové vozidlo O., ktoré sa stalo účastníkom dopravnej nehody dňa 09.08.2017. Poukázal na § 4 ods. 2, 4 zákona o povinnom zmluvnom poistení. Argumentoval tým, že poskytnutie náhrady nemajetkovej ujmy za zásah do osobnostných práv pozostalých obetí je predmetom povinného zmluvného poistenia. Namietal výšku uplatnenej nemajetkovej ujmy. Žiadal konanie prerušiť do skončenia prebiehajúceho trestného konania, pričom však keďže trestné konanie bolo v priebehu súdneho konania skončené, od podaného návrhu na prerušenie konania neskôr odstúpil. Žalovaný v 2. rade sa k podanej žalobe vyjadril v písomnom podaní zo dňa 28.06.2019. Poprel, že by bol pasívne legitimovaným v spore a uviedol rozsiahlu argumentáciu. Ďalej sa vyjadril k predpokladom zodpovednosti za škodu, pričom tvrdil, že žalobcovia nepreukázali zodpovednosť vodiča za nehodu. Nesúhlasil s výškou uplatnenej nemajetkovej ujmy, ktorú v celkovej výške 90.000€ považoval za neprimeranú. Poukázal napríklad na rozsudok Okresného súdu Martin č.k. 5 C 312/2014 zo dňa 10.02.2016, ktorým bola priznaná škoda vo výške 5000€ každému zo žalobcov a na rozsudok Okresného súdu Prievidza č.k. 9 C 96/2013 zo dňa 05.05.2015, ktorým bolo priznaných 10.000 €. Žiadal žalobu voči žalovanému v 2. rade zamietnuť.

3. Súd doručil vyjadrenia žalovaného v 1. a 2. rade zástupkyňi žalobcov, ktorá využila právo repliky a písomným podaním zo dňa 08.08.2019 sa vyjadrila k doručeným vyjadreniam. Uviedla, že k otázke pasívnej legitímácie žalovaného v 2. rade túto žalovaný v 1. rade potvrdil a iba žalovaný v 2. rade namietal svoju pasívnu legitímáciu. Poukázala na to, že už judikatúra na ktorú poukazuje žalobca je prekonaná a poukázala na judikatúru Ústavného súdu 666/2016 a Najvyššieho súdu SR 6MCdo 1/2016. K výške nemajetkovej ujmy uviedla, že táto je odôvodnená špecifickými pomermi žalobcov a mentálne a fyzicky chorým žalobcom v 3. rade.

4. Žalovaný v 1. a 2. rade využili právo dupliky k replike žalobcov. Žalovaný v 1. rade v duplike zo dňa 30.08.2019 uviedol, že považuje za danú pasívnu legitímáciu žalovaného v 2. rade a taktiež zastáva názor, že skoršia judikatúra uvádzaná žalovaným v 2. rade bola už prekonaná. Žalovaný v 2. rade v duplike zo dňa 30.08.2019 uviedol, že považuje rozsudok NS SR 6 MCdo 1/2016 za nezákonný a senát, ktorému bola vec pridelená nepostupoval správne, pričom považuje predmetné rozhodnutie za v rozpore s právnou istotou. Z hľadiska výšky uplatnenej nemajetkovej ujmy, poukázal na uznesenie Krajského súdu v Bratislav č.k. 6Co 24/2018 - 254 zo dňa 31.05.2019, ktoré zrušilo rozsudok Okresného súdu Bratislava IV vo výrokoch ktorým bola priznaná nemajetková ujma vo výške 50.000€.

5. Súd vo veci stanovil súdne pojednávanie na deň 01.04.2019 a následne sa po odročení pokračovalo v pojednávaní dňa 04.09.2019 na deň 01.07.2019 a 31.07.2019. Zástupcovia strán sa na pojednávaní riadne zúčastnili.

6. Súd na pojednávaní konanom dňa 01.07.2020 pripustil zmenu petitu žalobného návrhu, pričom zástupkyňa žalobcov v zmenenom petite predovšetkým zmenila, že žalovaný v 1. a 2. Rade nemajú byť zaviazaní spoločne a nerozdielne, ale plnením jedného zo žalovaných zanikne v rozsahu plnenia povinnosť druhého žalovaného.

7. Súd sa oboznámil so žalobou, písomnými podaniami strán a vykonal dokazovanie výsluchom žalobcov v 1. a 2. rade a listinným dôkazmi a to trestným rozkazom Okresného súdu Malacky

8. Z výsluchu žalobkyne v 1. rade súd zistil, že s manželom D. V. boli súdržná rodina. Manžel jej pomáhal vo všetkom a držali pri sebe aj keď sa dozvedeli, že budú mať postihnuté dieťa. Starostlivosť o syna je stále viac náročnejšia. Spočíva v tom, že ho musí doviesť do školy, študuje v Bratislave na odbornom učilišti. Potom ide na rôzne krúžky a prídu domom okolo 16:00 hod. Manžel jej chýba a aj jeho príjem. So synom musí robiť aktuálne všetky aktivity sama a pomáha jej dcéra. Zosnulý manžel bol pre jej postihnutého syna autorita. Chýba mu otec. Žalovaný v 3. rade býva nepokojný, treba ho prosiť. Má svoj svet. Chodí so synom k školskej psychologičke. S manželom až do smrti bývali v spoločnej domácnosti, boli stále spolu. Pre jej manžela bola najdôležitejšia rodina.

9. Z výsluchu žalobkyne v 2. rade súd zistil, že so zosnulým otcom mala vynikajúci vzťah. Robili rôzne výlety, stále boli spolu. Keď išla na strednú školu, ukazoval jej Bratislavu, pomáhal jej s vybavením práce. Keď sa narodil jej brat, začali sa venovať jemu, ale otec nezanedbával ani ju. Aktuálne je žalobkyňa v 2. rade tehotná. S otcom bývala až do jeho smrti a spoločnú domácnosť neopustila. Manželstvo jej rodičov bolo harmonické, jej otec nemal problém ísť pre syna do školy. Po smrti otca sa jej brat zmenil, otec bol pre neho autorita. Žalobkyňa v 2. rade je zamestnaná od roku 2007.

10. Z trestného rozkazu Okresného súdu Malacky č.k. 3 T 44/2019 - 252 zo dňa 30.08.2019, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 02.10.2019 (na č.l. 204 spisu) mal súd preukázané, že obvinený T. X., narodený XX.XX.XXXX súd uznal za vinného, že dňa 09.08.2017 v čase o 07:45 hod. v Malackách na ulici Martina Benku viedol nákladné motorové vozidlo značky O., na križovatke s ulicou Cesta mládeže nedal prednosť cyklistovi jazdiacemu na bicykli pri pravom okraji cesty na ulici Cesta mládeže a prednou časťou nákladného vozidla O. narazil do pravého boku cyklistu - nebohého D. V., narodeného XX.XX.XXXX, naposledy bytom D. v dôsledku nárazu nebohý spadol z bicykla a utrpel pomliaždenie hlavy, krvácanie do mozgu spojené s ťažkým opuchom mozgu, zlomeninu 5 až 7 rebra na ľavej strane, na následky ktorých zranení dňa 22.08.2017 v nemocnici zomrel, teda inému obvinený z nedbanlivosti spôsobil smrť a taký čin spáchal závažnejším spôsobom konania - porušením dôležitej povinnosti, čím spácal prečin usmrtenia podľa § 149 ods. 1, 2 písm. a) Trestného zákona.

11. Súd vykonal dokazovanie navrhnuté žalovaným v 2. rade vykonaním listinného dôkazu -súdny spisom Okresného súdu Malacky sp. zn. 3 T 44/2019. Zo znaleckého posudku č. X/XXXX(MUDr. Šikuta), XX/XXXX (MUDr. Šidlo) ustanovených Okresným riaditeľstvom Policajného zboru zistil, že znalci v závere znaleckého posudku konštatovali, že bezprostrednou príčinou smrti Miroslava Záhradníka bolo zlyhanie riadiacej činnosti mozgu po dopravnej nehode. Išlo o násilnú kategóriu smrti, ktorá je v príčinnej súvislosti s dopravnou nehodou, ku ktorej došlo XX.XX.XXXX o XX:XX v Malackách na križovatke Cesta Mládeže a Martina Benku. Zo znaleckého posudku č. XX/XXXX znalca M. ustanoveného Okresným riaditeľstvom PZ Malacky zistil, že ustanovený znalec sa k otázke posúdenia techniky jazdy cyklistu

vyjadril tak, že technika jazdy cyklistu bola z technického hľadiska správna, bola v súlade s príslušnými ustanoveniami platných predpisov. Cyklista nemohol z technického hľadiska stretu bicyklu s vozidlom Liaz zabrániť. Z technického hľadiska bola príčinou nehody nesprávna technika jazdy vodiča vozidla O. (nedostatočné venovanie riadeniu vozidla, dôsledkom ktorého bolo nedanie prednosti v jazde cyklistovi. Zo znaleckého posudku č. X/XXXX znalca D. Súd zistil, že znalec konštatoval, že vo všetkých etapách bol postup lekárov ošetrojúcich D. V. po dopravnej nehode lege artis. Nebezpečenstvo jeho smrti sa nedalo odvrátiť skoršou operáciou. Zo záznamu dopravnej nehody zo dňa 09.08.2017 súd zistil, že ani u jedného z účastníkov dopravnej nehody nebol zistený dychovou skúškou alkohol. Z evidenčnej karty vozidla eč. D., nákladné vozidlo špeciálne na prepravu odpadu, bolo zistené, že vlastníkom a držiteľom predmetného vozidla je žalovaný v 1. rade.

12. Z uznesenia Okresného súdu Malacky č.k. 13 D 64/2017 - 40 zo dňa 01.03.2018 mal súd preukázané, že žalobkyňa v 1. rade bola manželkou poručiteľa D. V., narodeného dňa 05.04.1964, zosnulého dňa 22.08.2017 a žalobcovia 1 a 2. rade boli deti poručiteľa, pričom všetci boli riadne povolaní dediči.

13. Súd mal taktiež preukázané, že žalobcovi v 3. rade bola rozsudkom Okresného súdu Malacky č.k. 8 Ps 36/2017 - 40 zo dňa 24.01.2019, právoplatného dňa 27.02.2019 obmedzená spôsobilosť na právne úkony a o okrem iného vystupovať a spravovať svoje záležitosti pred orgánmi štátnej moci. Za opatrovníkov mu súd ustanovil žalobkyňu v 1. a 2. rade, pričom obom určil, že sú oprávnené vystupovať v mene žalobcu v 3. rade každá samostatne.

14. Žalobcovia v 1. a 3. rade taktiež predložili súdu listinné dôkazy týkajúce sa pomerov a zdravotného stavu žalobcu v 3. rade. Potvrdenie o poberaní invalidného dôchodku vo výške 673,70 € žalobcom v 3. rade, potvrdenie o opatrovateľskom príspevku vo výške 369,36 €, potvrdenie o návšteve školy, ako aj lekárske vyšetrenia žalobcu v 3. rade. Z pedopsychiatrickej správy vyplýva, že žalobca v 3. rade vyžaduje vzhľadom k svojmu zdravotnému stavu permanentnú starostlivosť mamy, pedagógov a psychológov.

15. Žalobcovia predložili súdu taktiež listinné dôkazy - fotky zo spoločného života s manželom žalobkyne v 1. rade a otcom žalobcov v 2. až 3. rade.

16. Podľa § 11 Občianskeho zákonníka, fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy.

17. Podľa § 13 ods. 1 až 3 Občianskeho zákonníka, fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jeho osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby mu bolo dané primerané zadostučinenie. Pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadostučinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jeho vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. Výšku náhrady podľa odseku 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.

18. Podľa § 16 Občianskeho zákonníka, kto neoprávneným zásahom do práva na ochranu osobnosti spôsobí škodu, zodpovedá za ňu podľa ustanovení tohto zákona o zodpovednosti za škodu.

19. Podľa § 4 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla (ďalej len „Zákon o PZP“), poistenie zodpovednosti sa vzťahuje na každého, kto zodpovedá za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla uvedeného v poisťovnej zmluve.

20. Podľa § 4 os. 2 Zákona o PZP, poistený má z poistenia zodpovednosti právo, aby poisťovateľ za neho nahradil poškodenému uplatnené a preukázané nároky na náhradu: škody na zdraví a nákladov pri usmrtení, škody vzniknutej poškodením, zničením, odcudzením alebo stratou vecí, účelne vynaložených nákladov spojených s právnym zastúpením pri uplatňovaní nárokov podľa písmen a), b) a d), ak poisťovateľ nespĺnil povinnosti uvedené v § 11 ods. 6 písm. a) alebo písm. b) alebo poisťovateľ neoprávnené odmietol poskytnúť poisťné plnenie, alebo neoprávnené krátil poskytnuté poisťné plnenie, ušlého zisku.

21. Podľa § 4 ods. 4 Zákona o PZP, poistený má právo, aby poisťovateľ za neho poskytol poškodenému poistné plnenie v rozsahu podľa odseku 2, ak ku škodovej udalosti, pri ktorej táto škoda vznikla a za ktorú poistený zodpovedá, došlo v čase trvania poistenia zodpovednosti, ak tento zákon neustanovuje inak.

22. Podľa § 15 ods. 1 a 2 Zákona o PZP, náhradu škody uhrádza poisťovateľ poškodenému. Poškodený je oprávnený uplatniť svoj nárok na náhradu škody priamo proti poisťovateľovi a je povinný tento nárok preukázať. Na premlčanie nároku na náhradu škody proti poisťovateľovi platí rovnaká úprava ako na premlčanie nároku proti osobe, ktorá škodu spôsobila.

23. Podľa § 420 ods. 2 Občianskeho zákonníka, škoda je spôsobená právnickou osobou alebo fyzickou osobou, keď bola spôsobená pri ich činnosti tými, ktorých na túto činnosť použili. Tieto osoby samy za škodu takto spôsobenú podľa tohto zákona nezodpovedajú; ich zodpovednosť podľa pracovnoprávných predpisov nie je tým dotknutá.

24. Podľa § 427 ods.1 Občianskeho zákonníka, fyzické a právnické osoby vykonávajúce dopravu zodpovedajú za škodu vyvolanú osobitnou povahou tejto prevádzky.

25. Podľa § 427 ods. 2 Občianskeho zákonníka, rovnako zodpovedá aj iný prevádzateľ motorového vozidla, motorového plavidla, ako aj prevádzateľ lietadla.

26. Podľa § 853 ods. 1 Občianskeho zákonníka, občianskoprávne vzťahy, pokiaľ nie sú osobitne upravené ani týmto ani iným zákonom, sa spravujú ustanoveniami tohto zákona, ktoré upravujú vzťahy obsahom aj účelom im najbližšie.

27. Súd po vykonanom dokazovaní s prihliadnutím na nesporné skutkové okolnosti medzi stranami sporu ohľadne okolností dopravnej nehody uzavrel, že dňa 09.08.2017 o 07:45 hod. došlo v Malackách na ulici Martina Benku k dopravnej nehode, pri ktorej nákladné motorové vozidlo, ktoré viedol T. X., P. XX.XX.XXXX. nedalo prednosť cyklistovi nebohému D. V., narodenému XX.XX.XXXX, ktorý na následky dopravnej nehody dňa 22.08.2017 v nemocnici zomrel. Vinníkom dopravnej nehody bol T. X., narodený XX.XX.XXXX, ktorý nehodu spôsobil pri výkone práce pre žalovaného v 1. rade, ktorý je vlastníkom a prevádzkovateľom motorového vozidla (nákladného vozidla Lianz), ktorým bola dopravná nehoda spôsobená. T. X. ako vodič, vedeného motorového vozidla, ktorý bol trestným rozkazom Okresného súdu Malacky sp. zn. 3T/44/2019 uznaný vinným z prečinu usmrtienia podľa § 149 ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného zákona bol podmienene odsúdený na trest odňatia slobody na tri roky. V konaní bolo nesporné, že žalovaný v 2. rade bol poisťovateľom motorového vozidla, ktorým bola spôsobená smrť D. V. z titulu povinného zmluvného poistenia. Predmetnú skutočnosť mal súd taktiež aj preukázanú z technického preukazu predmetného vozidla nachádzajúceho sa v trestnom spise Okresného súdu Malacky č.k. 3 T 44/2019.

28. Ustanovenie § 11 Občianskeho zákonníka, ktoré predstavuje právny základ nároku na náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej jednotlivcovi usmrtením jeho blízkej osoby, priznáva každej fyzickej osobe právo na ochranu proti zásahom do osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, jej mena a prejavov osobnej povahy. K vzniku občianskoprávných sankcií za nemajetkovú ujmu spôsobenú zásahom do osobnosti fyzickej osoby podľa § 13 Občianskeho zákonníka musí byť ako predpoklad zodpovednosti splnená podmienka existencie zásahu objektívne spôsobilého vyvolať nemajetkovú ujmu spočívajúcu buď v porušení alebo len v ohrození osobnosti fyzickej osoby v jej fyzickej a morálnej integrite. Občiansky zákonník presne nedefinuje pojem zásah a ani výpočet konkrétnych foriem zásahov, ktorými môžu byť dotknuté osobnostné práva osoby, môže ním byť tak aktívne konanie, ako aj pasívne správanie (zdržanie sa konania alebo jeho opomenutie), ktoré však má v zákone uvedené znaky neoprávnenosti. Neoprávneným zásahom je zásah do osobnosti fyzickej osoby, ktorý je v rozpore s objektívnym právom, t.j. s právnym poriadkom. Tento zásah musí byť neoprávnený (protiprávny) a musí tu byť zistená existencia príčinnej súvislosti medzi takýmto zásahom objektívne spôsobilým negatívne zasiahnuť do niektorej z hodnôt tvoriacich fyzickú a morálnu integritu fyzickej osoby a na druhej strane medzi vznikom nemajetkovej ujmy spočívajúcej v porušení alebo ohrození chránených osobnostných práv a dotknutím osobnostnej sféry fyzickej osoby. Nenaplnenie ktoréhokoľvek z týchto predpokladov vylučuje možnosť nástupu sankcií podľa § 13 Občianskeho zákonníka.

29. Ak medzi fyzickými osobami existujú sociálne, morálne, citové a kultúrne vzťahy vytvorené v rámci ich súkromného a rodinného života, porušením práva na život jednej z nich môže dôjsť k neoprávnenému zásahu do práva na súkromie druhej z týchto osôb. Právo na súkromie totiž zahŕňa aj právo fyzickej osoby vytvoriť a udržiavať vzťahy s inými ľudskými bytosťami, najmä v citovej oblasti tak, aby fyzická osoba mohla rozvíjať a naplňovať vlastnú osobnosť. Protiprávne porušenie týchto vzťahov zo strany iného predstavuje neoprávnený zásah do práva na súkromný a rodinný život. Právnym prostriedkom ochrany proti takémuto zásahu je návrh, ktorým sa fyzická osoba domáha podľa ustanovení o ochrane osobnosti primeraného zadosťučinenia, ktoré môže mať i podobu náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch. V takomto prípade je daná aktívna legitímácia tomu subjektu, ktorému svedčí existencia kvalifikovaného vzťahu s nebohým, lebo právo na súkromie je jedným zo základných osobnostných práv fyzickej osoby tak, ako to má na mysli aj ust. § 11 Občianskeho zákonníka (Uznesenie KS v Košiciach z 13. 10. 2005, sp. zn. 1 Co 201/2005). Rovnako podľa rozsudku Krajského súdu v Prešove zo dňa 31. marca 2016, sp. zn. 21Co/60/2015, usmrtenie človeka je vážnym zásahom do súkromia a duševného zdravia blízkych osôb a zakladá právo na náhradu škody na zdraví vo všetkých jej formách vrátane nemajetkovej ujmy, a to s priamym nárokom proti poisťovateľovi.

30. Z vykonaného dokazovania mal súd za preukázanú existenciu neoprávneného zásahu spočívajúceho v konaní T. X., narodeného 06.12.1957, ktorý dňa 09.08.2017 viedol motorové vozidlo, ktorého vlastníkom a prevádzkovateľom bol žalovaný v 1. rade, pričom spôsobil dopravnú nehodu pri ktorej Miroslav Záhradník zomrel.

31. Konanie T., ktoré je v rovine civilného práva neoprávneným zásahom, súčasne naplnilo znaky trestného činu a Eduard Trizna bol trestným rozkazom Okresného súdu Malacky č.k. 3 T 44/2019 - 252 zo dňa 30.08.2019 uznaný za vinného zo spáchania prečinu neoprávneného používania cudzieho motorového vozidla v súbehu s prečinom usmrtenia. Podľa § 288 ods. 1 Trestného zákona bola žalobkyňa v 1. rade odkázaná s nárokom na náhradu škody na civilný proces.

32. Z uvedených skutkových zistení a právnych záverov judikovaných v trestnom konaní trestným rozkazom Okresného súdu Malacky č.k. 3T/44/2019-252 zo dňa 30.08.2019 súd s ohľadom na § 193 C.s.p. vychádzal, v súlade so zásadou viazanosti všeobecného súdu rozsudkom vydaným v trestnom konaní pri rozhodovaní v občianskom súdnom konaní v prípadoch, v ktorých sa zákonné znaky skutkovej podstaty trestného činu zhodujú s okolnosťami relevantnými, resp. podstatnými pre rozhodnutie v občianskoprávnom konaní, kde viazanosť nemožno obmedziť len na závery o protiprávnom konaní, t. j. o spáchaní trestného činu a o tom, kto ho spáchal (I.ÚS 269/2011-55).

33. Predpokladom úspešného uplatnenia práva na ochranu osobnosti je nielen zistenie, že žalobca je fyzickou osobou, ktorej osobnostné práva boli porušené alebo ohrozené, ale rovnako tiež zistenie, že žalovaný sa dopustil toho konania, ktoré žalobca v konaní skutkovo vymedzoval a považoval za zásah do jeho chránených osobnostných práv. Obe zisťovania sú súčasťou skúmania, kto je v tom - ktorom konaní vecne legitimovaný. Vecnou legitímáciou sa rozumie stav vyplývajúci z hmotného práva, v rámci ktorého je jeden z účastníkov nositeľom oprávnenia (je aktívne legitimovaný) a druhý účastník je nositeľom právnej povinnosti (je pasívne legitimovaný) (viď rozsudok NS SR sp. zn. 3Cdo/228/2012).

34. Ochrana súkromia, vrátane ochrany rodinného života, je garantovaná Ústavou SR. Aktívna legitímácia v prípade neoprávneného zásahu je potom daná tomu subjektu, ktorému svedčí existencia kvalifikovaného vzťahu s nebohým, keďže právo na súkromie je jedným zo základných osobnostných práv fyzickej osoby tak, ako to má na mysli aj § 11 Občianskeho zákonníka. Ako vyplynulo z vykonaného dokazovania, na strane žalobcov ide o rodinných príslušníkov zomr. D. V. - jeho manželku a deti, ktorí žili v spoločnej domácnosti (čo vyplynulo z výsluchov žalobcov 1, 2), trvale spolu žili, je možné ich považovať za osoby zomrelému blízke a ujmu, ktorú utrpel, dôvodne pociťovali ako vlastnú ujmu. Súd mal za preukázané, že žalobcovia so zomrelým mali nielen formálne príbuzenské, ale intenzívne citové väzby. Žalobkyňa v 1. rade bola manželkou zosnulého D. V., pričom ich manželstvo trvalo 30 rokov, žili v spoločnej domácnosti a starali sa spolu o zdravotne postihnutého syna, ktorý má okrem iného diagnostikovaný autizmus. Žalobkyňa v 2. rade bola dcérou zosnulého poškodeného, pričom bola už samostatne zárobkovo činná, pričom s otcom žila v spoločnej domácnosti. Žalobca v 3. rade bol synom zosnulého o ktorého sa zosnulý staral z dôvodu jeho ochorenia, trávili spolu čas a bol na neho odkázaný pri prevoze do školy. Z výsluchu žalobcov bolo jednoznačne preukázané, že úzke osobné a citové väzby, ktoré dosahovali medzi zomrelým a žalobcami takú intenzitu, že ich prerušenie súd vyhodnotil ako

neoprávnený zásah do práva na ochranu rodinného života, keď porušením práva na život D. V. prišlo k neoprávnenému zásahu do práva na súkromný a rodinný život žalobcov ako manželky a detí zomrelého.

35. Je nesporné, že v dôsledku práve tohto zásahu boli rodinné väzby zomrelého D. V. a žalobcov ako jeho najbližších príbuzných a členov spoločnej domácnosti definitívne ukončené bez možnosti obnovenia. Takýto zásah bol s ohľadom na závažnosť jeho dôsledkov (smrť manžela žalobkyne v 1. rade, otca žalobcov v 2. a 3. rade) spôsobilý vyvolať ujmu na právach chránených § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka u každého zo žalobcov. Súd mal preto s ohľadom na existenciu kvalifikovaného vzťahu žalobcov a zomrelého D. V. vecnú aktívnu legitimáciu žalobcov za preukázanú a nepochybnú.

36. V konaní o náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej zásahom do osobnostných práv je v zmysle § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka nositeľom hmotnoprávnej povinnosti ten subjekt, ktorý neoprávnený zásah do osobnostných práv spôsobil (uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Cdo 168/2009). Na to, aby oprávnená osoba mala právo domáhať sa ochrany osobnosti, sa vyžaduje, a zároveň aj stačí, aby išlo o neoprávnený zásah do práva na ochranu osobnosti. V prípade takéhoto zásahu ide potom o objektívnu zodpovednosť bez ohľadu na zavinenie. Nevyhnutným primárnym predpokladom jej procesného úspechu je samotná protiprávnosť konania alebo opomenutia odporcu, a na to nadväzujúca prítomnosť kauzálneho nexu. Pri neoprávnenom zásahu do osobnostných práv fyzickej osoby je daná bezprostredná väzba medzi oprávnenou a povinnou osobou.

37. Pôvodcom neoprávneného zásahu bol nesporne zamestnanec žalovaného v 1. rade T. X., a to skutkom, ktorý bol zistený a ustálený aj v trestnom konaní, zákonné znaky skutkovej podstaty trestného činu a zistené skutkové okolnosti zásahu sa zhodujú s okolnosťami relevantnými, resp. podstatnými pre rozhodnutie v občianskoprávnom konaní, páchateľ skutku bol zistený a bol za tento skutok aj uznaný vinným v trestnom konaní, preto súd považoval splnenie predpokladov vzniku zodpovednosti žalovaného v 1. rade za zásah do práva na ochranu osobnosti žalobcov za nesporný.

38. Súd v konaní dospel k záveru, že žalovaný v 1. rade je v konaní pasívne legitimovaným subjektom. Dopravnú nehodu zaviniť jeho zamestnanec pri plnení pracovných úloh, žalovaný v 1. rade bol prevádzateľom motorového vozidla, prevádzkou ktorého bola spôsobená dopravná nehoda. Analogicky (§ 853 Občianskeho zákonníka v spojení s § 420 ods. 2, § 427 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka), pokiaľ bol neoprávnený zásah do osobnostných práv fyzickej osoby spôsobený niekým, kto bol použitý právnickou osobou na realizáciu činnosti tejto právnickej osoby, považuje sa takýto zásah za zásah spôsobený priamo právnickou osobou. Tak, ako sú zvláštnou skupinou zásahov do majetkovej sféry tie prípady, v ktorých škoda bola spôsobená prevádzkou dopravných prostriedkov (§ 427 a nasl. Občianskeho zákonníka), rovnako osobitnou je aj skupina tých zásahov do osobnostnej sféry, v prípade ktorých nemajetková ujma bola spôsobená prevádzkou dopravných prostriedkov. Pokiaľ je na mieste analogické použitie ustanovenia § 420 ods. 2 Občianskeho zákonníka pri určení, či zodpovednosť za zásah do osobnostných práv nesie fyzická osoba bezprostredne konajúca alebo právnická osoba, za osobu, je rovnako namieste analogické použitie ustanovenia § 427 ods. 2 Občianskeho zákonníka pri určení subjektu zodpovedného za zásah do osobnostných práv, ktorý bol spôsobený prevádzkou dopravných prostriedkov. Vychádzajúc z uvedeného súd konštatuje, že tak ako podľa okolností konkrétneho prípadu zodpovedá za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla prevádzkovateľ vozidla poškodenému, zodpovedá tento prevádzkovateľ vozidla za nemajetkovú ujmu spôsobenú na chránených osobnostných právach sekundárnych obetí zosnulej fyzickej osoby. Súd z hľadiska právnej istoty poukazuje napríklad na rozsudok Najvyššieho súdu SR č.k. 3 Cdo 228/2012 zo dňa 26.09.2013, uznesenie Najvyššieho súdu SR 3 Cdo 170/2018 zo dňa 23.05.2019, rozsudok Krajského súdu Prešov č.k. 17 Co 149/2017 zo dňa 25.09.2018, rozsudok Krajského súdu v Žiline č.k. 6 Co 207/2018 zo dňa 31.01.2020, rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici č.k. 12 Co 119/2020 zo dňa 28.11.2019, v ktorých bola obdobne konštatovaná pasívna legitimácia zodpovedného subjektu.

39. Podľa § 4 ods. 2 Zákona o PZP má poistený z poistenia zodpovednosti právo, aby poisťovateľ za neho nahradil poškodenému uplatnené a preukázané nároky uvedené v tomto ustanovení, ide teda o právo poisteného voči poisťovateľovi (pričom v súlade s § 15 ods. 1 Zákona o PZP si poškodený nárok môže uplatniť aj priamo proti poisťovateľovi), existencia tohto práva neznamená exkulpáciu priameho pôvodcu zásahu za zásah do osobnostných práv a ani od zodpovednosti za škodu (a ani samotného poisteného, poisťovňa len plní za poisteného). Povinné zmluvné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla (ani iný typ poistenia zodpovednosti za škodu)

nie je konštruované v právnom poriadku ako liberačný inštitút. Pokiaľ ide o pasívnu vecnú legitímáciu žalovaného v 2. rade ako poisťovateľa, poukazuje súd najmä na závery vyslovené Najvyšším súdom Slovenskej republiky v jeho rozsudku sp. Zn. 6MCdo 1/2016 zo dňa 31.07.2017, ktorý bol zverejnený v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky č. 8/2018 (R 61/2018), podľa ktorého škodou pre účely Zákona o PZP je aj nemajetková ujma spočívajúca v zásahu do osobnostných práv pozostalých obete dopravnej nehody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla a v spore o náhradu takejto ujmy je poisťovňa pasívne legitimovaná. S poukazom na závery Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, s ktorými sa konajúci súd bez najmenej výhrady stotožňuje, považoval súd aj pasívnu vecnú legitímáciu žalovaného v 2. rade v spore za danú. Súd sa nestotožnil námietskou žalovaného v 2. rade ohľadne jeho nedostatku pasívnej legitímácie a jeho nesúhlas s predmetným judikovaným rozhodnutím Najvyššieho súdu Slovenskej republiky súd považuje za bezpredmetný. Právna istota je stav, v ktorom každý môže legitímne očakávať, že jeho spor bude rozhodnutý v súlade s ustálenou rozhodovacou praxou najvyšších súdnych autorít, pričom súd postupoval pri právnom posúdení v súlade s citovanou judikatúrou najvyššej súdnej authority.

40. Čo sa týka posúdenia výšky uplatneného nároku žalobcami v 1, 2. v 3. rade, nároky fyzickej osoby z titulu neoprávneného zásahu do práva na ochranu osobnosti upravuje § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Ide o právo domáhať sa, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jeho osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby mu bolo dané primerané zadosťučinenie. Právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch predpokladá platná právna úprava v prípade, pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadosťučinenie, pričom výšku náhrady určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.

41. Hoci je zodpovednosť za zásah do osobnostných práv zodpovednosťou objektívneho charakteru (zodpovednosť daná bez ohľadu na zavinenie), otázka miery zavinenia pôvodcu zásahu je pre stanovenie výšky relatívnej satisfakcie podľa § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka zásadným spôsobom spoluurčujúca. Pri hodnotení zavinenia je preto potrebné hrubú neobanlivosť alebo dokonca sériu takýchto hrubých neobanlivostí pôvodcu neoprávneného zásahu hodnotiť podstatne prísnejšie, čo by sa malo prejavovať vo výške ustanovenej relatívnej satisfakcie. Potreba finančnej satisfakcie by mala narastať v priamej úmere s mierou zavinenia pôvodcu zásahu, pretože vyššou mierou zavinenia je vždy neoprávnenosť zásahu do osobnostných práv zosilnená (rozsudok Krajského súdu v Nitre z 2.októbra 2013 sp zn. 9Co 330/2012).

42. Výška náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch je súdom určovaná voľnou úvahou s prihliadnutím na zákonné kritéria, a to kritérium závažnosti vzniknutej ujmy a kritérium okolností, za ktorých k neoprávnenému zásahu do osobnosti došlo. Závažnosť vzniknutej nemajetkovej ujmy sa posudzuje najmä s obsahom na jej intenzitu, rozsah a trvanie. Usmrtenie manžela žalobkyne v 1. rade a otca žalobcov v 2. a 3. rade bezpochyby možno považovať za jeden z najväznejších zásahov do súkromia fyzickej osoby a tento zásah vyvoláva ujmu dlhotrvajúcu, rozsiahlu a v zásade ničím nereparovateľnú, preto morálna satisfakcia (§ 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka) nie je postačujúca, žalobcovia v 1., 2 a 3. rade má podľa § 13 ods. 2 a 3 Občianskeho zákonníka právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.

43. Vychádzajúc z ustanovenia § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka, pre určenie výšky náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch súdom neustanovuje slovenský právny poriadok žiadne obmedzenia. Pre určenie tejto výšky náhrady nemajetkovej ujmy zakotvuje taxatívne dve kritéria: závažnosť vzniknutej nemajetkovej ujmy (čím závažnejšia je čo do intenzity i trvania, tým vyššia by mala byť poskytnutá čiastka peňažného zadosťučinenia) a kritérium okolností, za ktorých k neoprávnenému zásahu do osobnosti fyzickej osoby došlo (pričom vždy musia byť zisťované okolnosti nielen na strane pôvodcu zásahu, ale aj na strane postihnutej osoby, napríklad, či a aký je podiel samotnej postihnutej osoby na priebehu činnosti pôvodcu neoprávneného zásahu vyúsťujúceho do vzniku ujmy, napr. či išlo na strane pôvodcu neoprávneného zásahu len o určitú ľahkú neobanlivosť alebo naopak o úmysel). Toto kritérium (okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo), predstavuje široko stanovenú možnosť skúmania uplatnenú vo vzťahu k postihnutej fyzickej osobe, tak aj k osobe, ktorá neoprávnený zásah spôsobila.

44. Obe kritériá vo vzájomnej súvislosti poskytujú súdu v rámci voľnej úvahy možnosť, aby pri určení konkrétnej výšky peňažného zadosťučinenia v súlade s princípom spravodlivosti a proporcionality prihliadnuť na všetky skutočnosti, výsledkom ktorých bol vznik ujmy. Nevyhnutné je zohľadniť aj

samotný účel náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch, ktorá v rámci primeraného zadosťučinenia konania o ochrane osobnosti sleduje predovšetkým funkciu satisfakčnú, pretože rozsah vzniknutej nemajetkovej ujmy nie je možné exaktne kvantifikovať a vyčísliť, nemajetková ujma, ktorá vznikla porušením osobnostných práv sa vo všeobecnom zmysle slova ani odškodniť nedá. Maximálna suma peňažného zadosťučinenia, ktorú môže súd priznať, je ohraničená výškou žalobcom požadovaného peňažného zadosťučinenia, ktorá musí byť zrejmá zo žalobného návrhu. (rozsudok Najvyššieho súdu SR z 30. októbra 2012, sp. zn. 4 Cdo 139/2011)

45. V prejednávanej veci súd vychádzal pri posudzovaní okolností, za ktorých k zásahu prišlo, z výsledkov dokazovania v trestnom konaní, ktoré boli medzi stranami sporu nespornými a to že jedinou príčinou dopravnej nehody bola nesprávna technika jazdy vodiča nákladného automobilu a nedanie prednosti poškodenému odsúdeným vodičom T. X.. Alkohol ani u jedného z účastníkov dopravnej nehody nebol zistený. Poškodený zosnulý D. V. nemohol podľa znaleckých posudkov vykonaných v trestnom konaní nehode zabrániť, pričom jeho technika jazdy ako cyklistu bola správna. Nebezpečenstvo smrti poškodeného sa už po dopravnej nehode nedalo odvrátiť ani skoršou operáciou a postup lekárov ošetrojúcich poškodeného bol správny.

46. Občiansky zákonník nestanovuje pre civilnú sankciu za zásah do osobnostných práv okrem vyššie uvedených objektívnych predpokladov žiadne subjektívne predpoklady na strane pôvodcu zásahu. Ľudský život je najvyššia hodnota, od ktorej sa odvodzujú ostatné hodnoty, preto je súd toho názoru, že poskytnutá satisfakcia musí byť aj účinná, a to nielen vo vzťahu k osobe povinnej, teda pôvodcovi zásahu, ale najmä vo vzťahu k žalobcovi ako subjektu dotknutého zásahom. Takýmto protiprávnym zásahom do práva na súkromie, resp. práva na rodinný život môže byť ďalšiemu účastníkovi vzťahu spôsobená taká ujma, ktorá mu čiastočne alebo úplne bráni naplňovať jeho citové potreby, t.j. nemajetková ujma postihujúca inú ako majetkovú sféru, sféru osobnostnú, ku ktorej nepochybne patrí aj citová (emocionálna) sféra. Ak dôjde k smrti jedného z členov rodinného vzťahu, pozostalá osoba môže utrpieť citovú ujmu vo forme šoku, smútku zo straty blízkej osoby a takisto aj spoločenstva (vzťahu) s blízkou osobou. Zmyslom takejto satisfakcie je vyvážiť vzniknutú ujmu žalobcu, nakoľko v súdnej veci nie je možné podať reštitučnú žalobu (t.j. žiadať odstránenie následkov neoprávneného zásahu). V prejednávanej veci mal súd za to, že inou formou náhrady, resp. morálnym zadosťučinením, v prípade usmrtenia D. V. vzniknutú ujmu u žalobcov v 1.,2 a 3. rade nemožno zmierniť.

47. Žalobkyňa v 1. rade ako manželka zomretého si uplatnila nemajetkovú ujmu 30.000€, žalovaná v 2. rade ako dcéra poškodeného 25.000€ a žalobca v 3. rade ako syn poškodeného sumu 35.000€. Pri úvahe o primeranosti výšky tejto náhrady z hľadiska závažnosti vzniknutej ujmy zohľadnil súd prvého stupňa najmä to, že žalobcovia v 1,2,3. rade náhle, v jedinom okamihu stratili manžela a otca, s ktorým boli dovtedy v dennom kontakte, s ktorým bývali a trávil voľný čas. Smrť blízkeho rodinného príslušníka je vždy mimoriadnym zásahom do osobnostných práv, mimoriadnosť zásahu je daná už samotným usmrtením, súd považoval preto za vierohodný bez potreby ďalšieho dokazovania opis vnútorného prežívania skutku žalobcov v 1.,2,3 rade. Smútok žalobcov v 1.,2,3. rade podľa názoru súdu nie je potrebné preukazovať, vyplýva zo všeobecnej ľudskej skúsenosti, keď každá priemerná osoba na mieste žalobcov v 1.,2,3 rade by bola vystavená nesmiernemu utrpeniu. Výsluchy žalobcov v 1. a 2. rade len dosvedčili skutočnosť, že náhlou smrťou poškodeného utrpeli nesmiernu psychickú bolesť.

48. Súd posúdil primeranosť výšky uplatnenej nemajetkovej ujmy žiadanej žalobcami aj s poukazom na obdobné aktuálne judikované rozhodnutia. Napríklad rozsudkom Okresného súdu Bratislava II č.k. 8 C 340/2014 zo dňa 09.11.2018 potvrdeného rozsudkom Krajského súdu v Bratislave č.k. 10 Co 32/2019 zo dňa 22.08.2019 bolo v obdobnom spore, kde bol žalovaný v 1. rade prevádzateľ - právnická osoba zaoberajúca sa odvozom odpadu a žalovaný v 2. rade poisťovňa priznaná plnoletým deťom, ktoré prišli v dôsledku dopravnej nehody o matku s ktorou žili v spoločnej domácnosti suma 10.000€ a druhé z detí dostalo sumu 6.000€, vo zvyšku bola žaloba zamietnutá. Išlo o obdobný prípad zavinenia nehody zamestnancom bez spolu zavinenia poškodeného.

49. Ďalej napríklad Krajský súd v Prešove rozsudkom č.k. 17 Co 149/2017 zo dňa 25.09.2018 potvrdil rozhodnutie prvostupňového súdu, ktorý priznal manželke zosnulého, ktorý bol usmrtený pri dopravnej nehode sumu 15.000€, pričom u poškodeného absentovalo spoluzavinenie nehody. Okresný súd Prešov v inom rozhodnutí č.k. 16 C 18/2016 zo dňa 28.03.2017, ktoré bolo potvrdené Krajským súdom priznal za smrť dvoch blízkych osôb (otec a syn) manželke obete 1 a súčasne matke obete 2 sumu 25.000€ a

druhému žalobcovi, ktorý bol bratom a synom obetí priznal sumu 15.000€. Krajský súd Žilina v rozsudku č.k. 6 Co 207/2018 zo dňa 31.01.2018 potvrdil prvostupňové rozhodnutie, ktorým priznal rodičom, ktorým pri dopravnej nehode usmrtili syna sumu 8000€ každému. Krajský súd v Trenčíne č.k. 5 Co 107/2019 zo dňa 04.12.2019 potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa, ktorým súd priznal dcéram usmrtenej žalovanej sumu 12.000€ a vo zvyšku žalobu zamietol, pričom dopravná nehoda bola spôsobená vodičom pod vplyvom alkoholu, pričom žalobkyne pôvodne žiadali sumu 30.000€. Krajský súd v Trnave rozsudok č.k. 11 Co 160/2019 zo dňa 24.03.2020 potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa, ktorým priznal synovi zosnulého nemajetkovú ujmu 15.000 € a vo zvyšku žalobu zamietol, kde pri nehode zomreli dve osoby, pričom vinník viedol motorové vozidlo bez vodičského oprávnenia pod vplyvom alkoholu a z miesta nehody ušiel. Krajský súd Prešov rozsudok č.k. 2 Co 131/2019 zo dňa 20.05.2020 potvrdil prvostupňové rozhodnutie, ktorým súd priznal manželovi poškodenej, ktorá bola usmrtená pri dopravnej nehode a s ktorou žil v spoločnej domácnosti 57 rokov sumu 10.000€ a dcéram poškodenej, ktoré s ňou nežili v spoločnej domácnosti sumu 4000€. Vo zvyšnej časti žalobu zamietol.

50. Súd má za to, že bolo preukázaná výrazná strata, ktorú žalobkyňa v 1. rade a žalovaný v 3. rade smrťou poškodeného utrpeli a to s prihliadnutím na pomoc poškodeného pri starostlivosti o žalovaného v 3. rade vzhľadom na jeho zdravotné postihnutia, život v spoločnej domácnosti, dĺžku manželstva žalobkyne v 1. rade a poškodeného (30 rokov), ich harmonické manželstvo a citový vzťah a odkázanosť medzi žalobcom v 3. rade a jeho usmrteným otcom. Vinník dopravnej nehody nebol pod vplyvom alkoholu, dopravnú nehodu spôsobil pri výkone svojho zamestnania z dôvodu nesprávnej techniky jazdy (nedania prednosti v jazde) bez spoluzavinenia poškodeného. Súd dospel k záveru, že v danom prípade je primeraná náhrada nemajetkovej ujmy vzhľadom na všetky posudzované kritériá ako aj judikatúru súdov v obdobných sporoch pre žalobkyňu v 1. rade a žalobcu v 3. rade v rovnakej výške a to 18.000€ a vo zvyšnej časti ich žalobu zamietol. Súd žalovanej v 2. rade ako plnoletej dcére poškodeného, ktorá bola v čase jeho smrti riadne zárobkovo činná, samostatná, ktorá však žila s poškodeným otcom v spoločnej domácnosti priznal sumu vo výške 10.000€, ktorá je podľa názoru súdu primeraná a vo zvyšku jej žalobu zamietol. Súd odkazuje aj na obdobnú výšku nemajetkovej ujmy priznanej v už citovanom rozsudku Okresného súdu Bratislava II č.k. 8 C 340/2014 zo dňa 09.11.2018. Súd súčasne stanovil, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu plnenia povinnosť druhého žalovaného. V prípade plurality zodpovedných subjektov na náhradu nemajetkovej ujmy, ak poškodení mali nárok na náhradu nemajetkovej ujmy voči zodpovednému subjektu a na totožné plnenie súčasne nárok z iného dôvodu proti poisťovateľovi nejde o solidárne plnenie / NS ČR 25 Cdo 499/2002, 25 Cdo 464/2000/ Súd má za to, že priznaná výška náhrady spĺňa požiadavku proporcionality zásahu vzniknutej ujmy v osobnostných právach žalobcov.

51. Ku skutočnosti, že žalobcom v 1. až 3. rade bolo už poskytnuté plnenie aj z poisťného vzťahu na základe uzatvoreného životného poistenia, súd len uvádza, že toto zmluvné plnenie od tretieho subjektu nemá žiadny vzťah k nároku na náhradu nemajetkovej ujmy od zodpovedného subjektu. Išlo o plnenie na základe poisťného vzťahu, pričom zosnulý Miroslav Záhradník poskytoval z poisťného vzťahu poisťné, na základe ktorého za splnenia zmluvných podmienok mal nárok na vyplatenie dohodnutého plnenia pre prípad poisťnej udalosti.

52. O náhrade trov konania rozhodol súd podľa § 255 ods. 1 CSP tak, že žalobcom v 1., 2., 3. rade priznal nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu z prisúdenej sumy. I keď CSP nemá ustanovenie obdobné ustanoveniu § 142 ods. 3 OSP (účinnému do 30.06.2016), ktoré sa uplatňovalo ako lex specialis vo vzťahu k § 142 ods. 2 O.s.p., zásadu úspechu vo veci treba uplatňovať aj na konania, v ktorých výška plnenia závisí od úvahy súdu alebo od znaleckého posudku. V takýchto prípadoch však nejde o procesne neúspešného žalobcu, ak mu bola priznaná aspoň časť žalobou uplatneného nároku, keď ho nemožno zaťažiť procesnou zodpovednosťou za predvídanie výsledku na základe úvahy súdu, resp. znaleckej činnosti. Keďže rozhodnutie o výške plnenia záviselo od úvahy súdu, súd žalobcom priznal plnú náhradu trov konania (z prisúdenej sumy a nie zo sumy požadovanej v žalobnom petite), aj keď mali vo veci v zásade úspech len čiastočný. Súd poukazuje na obdobné stanoviská odvolacích súdov vid' napríklad rozsudok Krajského súdu Nitra č.k. 9 Co 267/2016 zo dňa 11.05.2017, rozsudok Krajského súdu Banská Bystrica 17 Co 352/2017 zo dňa 15.08.2018. Krajský súd Banská Bystrica v rozsudku č.k. 17 Co 352/2017 zo dňa 15.08.2018 konštatoval, že pri rozhodovaní o trovách konania v prípade, kedy rozhodnutie o výške plnenia záviselo od úvahy súdu sa procesný úspech posudzuje len vo vzťahu k výsledku sporu ohľadne základu nároku, preto skutočnosť, že došlo aj k čiastočnému zamietnutiu žaloby žalobcov v prevyšujúcej časti, nemá na rozhodnutie o trovách konania žiadny vplyv, v tomto prípade,

aby dôsledky takéhoto rozhodnutia neboli vo vzťahu k žalovaným nespravodlivé, sa výška náhrady trov konania odvíja len od prisúdenej sumy bez ohľadu na pôvodný predmet konania. Obdobne taktiež Krajský súd v Trenčíne v rozsudku č.k. 19 Co 71/2019 zo dňa 09.10.2019 konštatoval, že zohľadniac procesný výsledok v konaní, keďže žalobkyne mali vo veci úspech len čiastočný a rozhodnutie o výške záviselo od úvahy súdu, pričom treba rozlišovať čo je základné a čo je sprevádzajúce (nález Ústavného súdu ČR, III/170/99), keď za základné treba považovať, že do práv žalobkýň bolo zasiahnuté, škoda bola spôsobená, pričom výška plnenia závislá na úvahe súdu je druhotná, je v súlade so zásadou spravodlivosti a v súlade so satisfakčnou funkciou nemajetkovej ujmy rozhodnutie súdu prvej inštancie. Ktorý o náhrade trov konania rozhodol, že žalobkyne majú proti žalovanej nárok na náhradu trov konania v rozsah 100%.

53. O uložení povinnosti žalovaným 1, 2. rade zaplatiť súdny poplatok v zmysle § 2 ods. 2 zákona o súdnych poplatkoch, rozhodne v súlade s § 14 ods. 4 zákona o súdnych poplatkoch vyšší súdny úradník po právoplatnosti tohto rozsudku.

Poučenie:

Proti rozsudku je prípustné odvolanie v lehote 15 dní od doručenia rozsudku na súde, proti ktorého rozsudku smeruje. Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané. Odvolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, spisová značka a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že:

- a. neboli splnené procesné podmienky,
- b. súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c. rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d. konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e. súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f. súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g. zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h. rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (Zákon č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti - Exekučný poriadok a o zmene a doplnení ďalších zákonov, v znení neskorších

predpisov). Na exekučné konanie je kauzálné príslušný Okresný súd Banská Bystrica (§ 49 Exekučného poriadku). Exekučné konanie sa začína dňom, v ktorom bol návrh na vykonanie exekúcie doručený súdu (§ 50 ods. 1 Exekučného poriadku). Návrh na vykonanie exekúcie sa podáva elektronickými prostriedkami do elektronickej schránky súdu prostredníctvom na to určeného elektronického formulára, ktorý sa zverejní na webovom sídle ministerstva. Návrh musí byť autorizovaný, inak sa naň neprihliada. Listiny, ktoré je potrebné pripojiť k návrhu na vykonanie exekúcie, sa podávajú elektronickými prostriedkami do elektronickej schránky súdu spolu s návrhom na vykonanie exekúcie (§ 48 ods. 7 Exekučného poriadku). Ak oprávnený alebo jeho zástupca nemá aktivovanú elektronickú schránku, možno podať návrh na vykonanie exekúcie prostredníctvom ktoréhokoľvek exekútora. Exekútor je v takom prípade zástupcom oprávneného pre doručovanie písomností do vydania poverenia na vykonanie exekúcie (§ 48 ods. 8 Exekučného poriadku).